

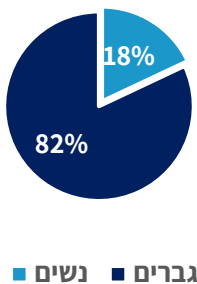
נתונים על משרתות מילואים במלחמת חרבות ברזל

מסמך זה נכתב לבקשת יושבת-ראש הוועדה לקידום מעמד האישה, חברת הכנסת פנינה תמנו שטה, ועניינו מאפייני הנשים המשרתות במערך המילואים בתקופת מלחמת חרבות ברזל. בחלקו הראשון של המסמך מוצגים מאפייני השירות של הנשים, ובהם: תפקידן הצבאי, היקף ימי שירות המילואים הפעיל שביצעו, וכן נתונים כלליים על נשים שקיבלו פטור משירות המילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל במהלך המלחמה. בחלקו השני של המסמך כלולים מאפיינים אישיים של הנשים המשרתות במערך המילואים. בחלק זה מוצגים, בין השאר, התפלגות הנשים המשרתות במערך המילואים לפי כמה מאפיינים, ובהם: גיל, מספר ילדים ובני זוג ששירתו במילואים פעילים במהלך המלחמה.

1. נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל – מאפייני השירות¹

לפי אתר צה"ל, מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל ועד 3 בינואר 2024 גויסו כ-295,000 משרתי ומשרתות מילואים.² לפי הנתונים שנמסרו מצה"ל למרכז המחקר והמידע של הכנסת באוגוסט 2024, וכפי שמוצג בתרשים 1 להלן, כ-18% מכלל משרתי המילואים מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל היו נשים.

תרשים 1: שיעור הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, מתוך כלל המגויסים למילואים

על פי תשובת צה"ל מדובר בעלייה של עשר נקודות האחוז בהשוואה לשיעור הנשים שגויסו למערך המילואים במהלך מבצע צוק איתן שהתרחש לפני כעשור (8%), ועלייה של 15 נקודות האחוז בהשוואה למספר המשרתות במילואים במלחמת לבנון השנייה שהתרחשה בשנת 2006 (3%).

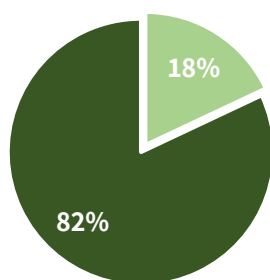
¹ אלא אם מצוין אחרת, מקור הנתונים המובאים במסמך: סא"ל אבישג סבג ראובן, ראש ענף תכנון כוח אדם מילואים, אגף כוח אדם, צה"ל, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מכתב, 5 באוגוסט 2024, הועבר בדוא"ל: 11 באוגוסט 2024.

² אתר האינטרנט של צה"ל, [גיוס מילואים](#), כניסה: 11 באוגוסט 2024, עודכן: 3 בינואר 2024.

בתשובת צה"ל נמסר עוד כי 9,855 מכלל הנשים ששירתו במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, עשו כן לאחר שכבר קיבלו בעבר פטור משירות מילואים.

רוב משרתות המילואים במלחמת חרבות ברזל משרתות ביחידות תומכות לחימה, כמוצג בתרשים להלן.

תרשים 2: נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל לפי אופי השירות*

■ לוחמות ■ תומכות לחימה

* אופי השירות מוגדר על פי ייעוד היחידה בה משרתת אשת המילואים.

להלן מוצג בטבלה 1 פילוח של הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל, בפילוח לפי ימי מילואים פעילים.

טבלה 1: מספר ימי המילואים הפעילים של נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל

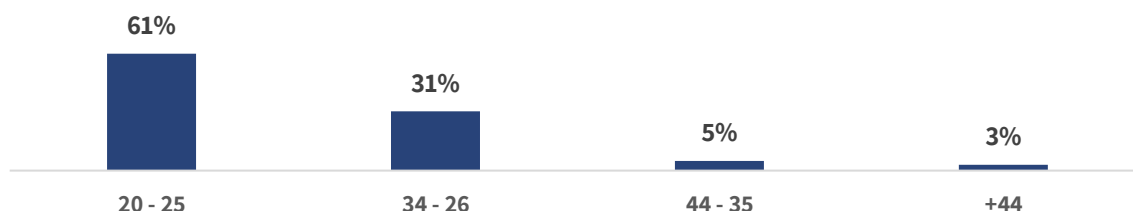
משך שירות מילואים פעיל (בימים)	שיעור מכלל משרתות המילואים
עד שבעה ימים	13%
7-14	6%
14-30	9%
30-60	15%
60-120	28%
120-180	15%
180 ומעלה	14%

מהטבלה אפשר ללמוד כי 28% מכלל הנשים שגויסו למערך המילואים במלחמת חרבות ברזל שירתו במצטבר עד כחודש, 43% נשים שירתו עד כחודשיים במצטבר, 71% מהנשים שירתו עד כארבעה חודשים במצטבר ו-86% מהן שירתו במצטבר עד כחצי שנה.

2. מאפיינים אישיים של נשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל

כפי שמוצג בתרשים 3 להלן, רוב הנשים שגויסו למערך המילואים (61%) הן בנות 20-25; גילן של יותר מ-80% מהן הוא עד 34.

תרשים 3: פילוח שיעור הנשים במערך המילואים במלחמת חרבות ברזל לפי גיל

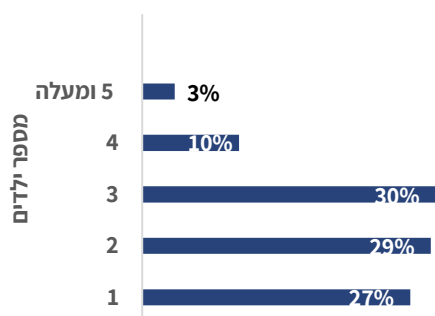
על פי נתוני צה"ל, ככלל, הנשים שקיבלו פטור משירות מילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל, הן מבוגרות יותר: 70% מהן בנות 26 ומעלה ו-37% מהן בנות 35 ומעלה.

מנתוני צה"ל אפשר ללמוד עוד כי בן זוגן של 5,102 נשים מכלל הנשים שגויסו למערך המילואים במלחמת חרבות ברזל היה בשירות מילואים פעיל במהלך המלחמה.

2.1 משרתות מילואים שהן אימהות לילדים

מצה"ל נמסרו לנו נתונים על אודות 4,751 משרתות מילואים שהן אימהות לילדים. להלן מוצגת התפלגות שיעור האימהות משרתות המילואים לפי מספר הילדים שלהן.

תרשים 4: משרתות מילואים שהן אימהות, לפי מספר ילדים

ל-30% מהאימהות משרתות המילואים יש שלושה ילדים; שיעור מעט קטן יותר מהן אימהות לשני ילדים (29%) או לילד אחד (27%).

על פי נתוני צה"ל, כ-3,800 מבין קרוב ל-10,000 משרתות המילואים שקיבלו פטור ממילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל (39%) הן אימהות. מכאן אפוא שרוב משרתות המילואים שהן גם אימהות לילדים חזרו לשירות לאחר שכבר קיבלו בעבר פטור ממילואים (80%).

ככלל, לאימהות שחזרו למילואים לאחר קבלת פטור יש יותר ילדים מאשר לכלל האימהות משרתות המילואים (וכאמור הן גם מבוגרות יותר): מבין האימהות שקיבלו פטור ממילואים וחזרו לשירות מילואים פעיל 42% מהן הן אימהות לשלושה ילדים, ו-23% מהן הן אימהות לארבעה ילדים או יותר.